

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLOVENSKA OBVEŠČEVALNO-VARNOSTNA AGENCIJA

AKTIVNOSTI SOVE V LETU 2019

številka dokumenta: 0071-2/2020/6
datum: 31. 1. 2020

DIREKTORJEV PREGOVOR.....	3
PREDNOSTNE OBVEŠČEVALNO-VARNOSTNE NALOGE AGENCIJE V LETU 2019	5
MEDNARODNI TERORIZEM IN EKSTREMIZEM	6
Aktivnosti agencije na področju preprečevanja terorizma in nasilnega ekstremizma	6
MEDNARODNI ORGANIZIRANI KRIMINAL.....	7
ILEGALNE MIGRACIJE.....	7
PROLIFERACIJA.....	8
KRIZNA ŽARIŠČA.....	8
PROTIOBVEŠČEVALNO PODROČJE	8
KIBERNETSKE GROŽNJE	8
HIBRIDNE GROŽNJE	9
GOSPODARSKO PODROČJE.....	9
NAČIN DELA AGENCIJE	10
Metode dela.....	10
Sodelovanje z drugimi državnimi organi	10
Mednarodno sodelovanje	10
OBVEŠČANJE NASLOVNIKOV, PRODUKTI AGENCIJE.....	11
STRUKTURA ZAPOSLENIH.....	12
PRORAČUN AGENCIJE	13
VIŠINA PRORAČUNSKIH SREDSTEV AGENCIJE OD 2008 DO 2020	13
NADZOR NAD DELOM SOVE.....	14

DIREKTORJEV PREDGOVOR

V letu 2019 je Slovenska obveščevalno-varnostna agencija sprejela strategijo razvoja ter z njo za naslednja tri leta načrtala vizijo, načela delovanja, strateške cilje in ukrepe, potrebne za njeno uspešno delovanje. Strategija, ki temelji na premišljenem načrtovanju, upravljanju in vodenju, pomeni razvoj zmogljivosti agencije, ki bo zagotovil še bolj učinkovito in racionalno izvajanje nalog, opredeljenih v letnem programu dela, ter nadgradnjo sodelovanja s prejemniki informacij agencije v skladu z njihovimi potrebami in vsebinskimi prioritetami. Uspešno sodelovanje s prejemniki informacij agencije predvsem s področja gospodarstva in zunanjih zadev potrjuje pravilno usmerjenost razvoja na tem področju.

S posodabljanjem nekaterih postopkov in sistemov je agencija krepila zmogljivosti pri pridobivanju ter analiziranju podatkov in informacij za podporo pri zagotavljanju strateške prednosti pri uresničevanju političnih, gospodarskih in varnostnih interesov Republike Slovenije. Začela je razvijati in uvajati nove oblike, pristope in načine dela, ki omogočajo bolj ciljno usmerjeno, prilagodljivo in strateško delovanje agencije.

Na normativnem in organizacijskem področju si je prizadevala za oblikovanje ustreznih pravnih podlag za učinkovito izvajanje obveščevalno-varnostnih nalog ter zagotavljanje dodatnih človeških, finančnih in tehničnih virov.

V okviru načrtov za zagotavljanje ustreznega in usposobljenega kadra prek preglednih postopkov je uspešno izvedla izbor kadrov preko javne objave prostih delovnih mest, začela je z vzpostavljanjem kompetenčnega modela ter oblikovanjem sodobnih programov za usposabljanje in izobraževanje zaposlenih.

Na področju mednarodnega sodelovanja je aktivno sodelovala s partnerskimi obveščevalno-varnostnimi službami na bilateralni ravni in v okviru multilateralnih forumov. S strokovno odzivnostjo na dogajanja v mednarodnem prostoru je krepila svojo prepoznavnost v širšem okolju in na svojem delovnem področju izvedla vrsto dejavnosti za pripravo na predsedovanje Slovenije delovnim telesom Sveta Evropske unije.

Nadaljevala je aktivno medresorsko sodelovanje z drugimi državnimi organi pri zagotavljanju in izmenjavi podatkov s področja nacionalne varnosti ter v okviru protiobveščevalne zaščite izvajala usposabljanja za varnostno ozaveščanje. Okrepila je sodelovanje med deležniki obveščevalno-varnostne skupnosti Republike Slovenije, ker je prepričana, da sta za doseg ciljev nujna celovit pristop in usklajenost dela sodelujočih, tako zaposlenih v agenciji kot ostalih deležnikov omenjene skupnosti.

Agencija je svoje napore intenzivno usmerjala v odpiranje splošni javnosti, sodelovanje s strokovno javnostjo ter krepitev notranje organizacijske kulture in integritete zaposlenih. Prepričani smo, da so etičnost naših ravnanj, transparentnost našega delovanja in strokovnost učinkovito orodje za odličnost našega dela, čeprav in ravno zato, ker pogosto posegamo na zelo občutljiva področja.

V Sovi bomo letos stremeli k uresničitvi zastavljenih ciljev, določenih v strategiji razvoja agencije, k prilagajanju nalog agencije spreminjajočim se varnostnim razmeram in okoliščinam ter razvoju sinergij med deležniki obveščevalno-varnostne skupnosti v Republiki Sloveniji. Ostajamo zavezani osnovni nalogi agencije - pravočasnemu in kakovostnemu informiranju odločevalcev, da se zaščitijo varnostni, gospodarski in politični interesi Republike Slovenije in vseh njenih državljanov.

mag. Rajko Kozmelj
direktor

PREDNOSTNE OBVEŠČEVALNO-VARNOSTNE NALOGE AGENCIJE V LETU 2019

V skladu z 2. členom Zakona o Sovi in v okviru uresničevanja prednostnih programskih nalog je agencija tudi lani pozornost posvečala varnostnim in obveščevalnim vsebinam, zlasti pa spremljanju problematik mednarodnega terorizma in ekstremizma, mednarodnega organiziranega kriminala, ilegalnih migracij, proliferacije, razmer na mednarodnih kriznih žariščih, območjih vojn, konfliktov in nestabilnosti, protiobveščevalnega področja, kibernetских in hibridnih groženj ter gospodarske varnosti. Omenjene teme je preučevala z vidika vplivov tako na slovensko nacionalno kot tudi evropsko varnost in z namenom pravočasnega zaznavanja morebitnih varnostnih in drugih tveganj za Slovenijo, njene državljane in strateške nacionalne ter zunanje-politične interese.

MEDNARODNI TERORIZEM IN EKSTREMIZEM

Agencija je v skupnem boju proti mednarodnemu terorizmu in nasilnemu ekstremizmu nadaljevala s tesnim sodelovanjem z drugimi nacionalnimi organi ter izmenjavo informacij s tujimi partnerskimi obveščevalno-varnostnimi službami. Posebno pozornost je namenjala grožnji v Evropi in regiji Zahodnega Balkana ter aktivnostim terorističnih skupin v Siriji in Iraku. V preteklem letu ni bilo zaznanih povezav slovenskih državljanov ali tujcev na ozemlju Slovenije s terorističnimi napadi v tujini, prav tako ni bilo podatkov o morebitnih grožnjah ali načrtovanju terorističnih napadov na slovenske interese doma ali po svetu. Stopnja teroristične ogroženosti Slovenije je tako ostala nespremenjena na nizki ravni.

V letu 2019 je teroristična skupina Islamska država kljub ozemeljskim, kadrovskim in finančnim udarcem v Siriji še vedno predstavljala primarno grožnjo evropski varnosti. Tako kot v preteklih letih so tudi v lanskem letu njeni simpatizerji v Evropi izvedli več napadov. V štirih napadih z islamističnim ozadjem in v dveh s skrajno desničarskimi motivi je lani na evropskih tleh življenje izgubilo 14 oseb.

Po oceni agencije največjo grožnjo varnosti v Evropi še naprej predstavljajo samoradikalizirani posamezniki, ki so pod vplivom ekstremistične propagande pripravljeni izvesti nasilna dejanja, operativci terorističnih skupin, ki so poslani v evropske države, da tam vzpostavijo teroristično omrežje oziroma izvedejo napad ter povratniki s sirskih in iraških bojišč, ki še naprej zagovarjajo ideje radikalnega islama in podpirajo nasilni džihad.

Aktivnosti agencije na področju preprečevanja terorizma in nasilnega ekstremizma

Agencija vodi vladno Medresorsko delovno skupina za protiterorizem (MDS-PTR), direktor agencije pa je bil lani imenovan za nacionalnega koordinatorja za preprečevanje terorizma in nasilnega ekstremizma.

Med naloge MDS-PTR sodijo oblikovanje mnenj in predlogov za usklajeno delovanje državnih organov na področju protiterorizma, priprava poročil in ocen ogroženosti Republike Slovenije z vidika mednarodnega terorizma ter po potrebi priprava ostalih dokumentov s področja terorizma in drugih oblik nasilnega ekstremizma, ki vodi v terorizem, za Svet za nacionalno varnost oziroma njegov sekretariat. MDS-PTR je pripravila predlog Nacionalne strategije za preprečevanje terorizma in nasilnega ekstremizma, ki jo je Vlada RS sprejela decembra 2019.

Republika Slovenija se je v Resoluciji o strategiji nacionalne varnosti zavezala k nadaljnjemu razvoju mehanizmov ter organizacijskih rešitev za koordinacijo pristojnih organov, da bi uspešno in pravočasno odkrivala in preprečevala teroristično aktivnost. Z Resolucijo o strategiji nacionalne varnosti skladen predlog Nacionalne strategije za boj proti terorizmu in nasilnemu ekstremizmu v petem poglavju opredeljuje nacionalnega koordinatorja za boj proti terorizmu in nasilnemu ekstremizmu ter nacionalnega koordinatorja za preprečevanje radikalizacije, ki bosta skrbela za prenos

mednarodnih izkušenj. Prenašala bosta zlasti izkušnje Evropske unije s področja preprečevanja terorizma in radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem, organom, ki so pristojni za navedeni področji, ter skrbela za usklajevanje dejavnosti pri preprečevanju terorizma in nasilnega ekstremizma na nacionalni ravni, vključno z zagotavljanjem učinkovitega izvajanja, spremljanja, vrednotenja in poročanja o izvajanju strategije ter drugih na mednarodni ravni sprejetih smernic na tem področju. Predvideni mandat obeh koordinatorjev je določen tudi v Odloku o Svetu za nacionalno varnost.

MEDNARODNI ORGANIZIRANI KRIMINAL

Mednarodna organizirana kriminaliteta predstavlja stalno varnostno tveganje za Slovenijo in njene državljane. Zaradi tega je agencija tudi lani pozorno spremljala to področje ter pri tem tesno sodelovala s slovenskimi varnostnimi organi in tujimi partnerskimi varnostno-obveščevalnimi službami.

Ozemlje R Slovenije je tranzitno območje za aktivnosti organiziranih kriminalnih združb iz Jugovzhodne Evrope, ki delujejo vzdolž t. i. balkanske tihotapske poti, kot tudi za aktivnosti kriminalnih združb z drugih območij (vzhodne evropske države, azijske in države Bližnjega vzhoda ter Severne Afrike). Zahodni Balkan ostaja pomembno tranzitno območje za tihotapljenje prepovedanih drog v države EU, zaradi povezav s kriminalnimi mrežami v številnih državah v regiji in Evropi, pa po teh kanalih poteka tudi nezakonita trgovina z orožjem in razstrelivom, ponarejenimi dokumenti, itd.

V letu 2019 so se močno povečale aktivnosti različnih tihotapskih združb ter organizatorjev in prevoznikov nelegalnih migrantov vzdolž t. i. zahodnobalkanske migrantske poti, glavni cilj tihotapcev ljudi preko Zahodnega Balkana in Slovenije pa so bile države članice EU.

ILEGALNE MIGRACIJE

Agencija je spremljala migracijske tokove proti Evropi, še posebej preko Vzhodnega Sredozemlja in Balkana. Spremljala je razmere v izvornih in tranzitnih državah, gibanje števila migrantov in drugo dogajanje na področju ilegalnih migracij. Ugotavljala je, da je število vseh migrantov, ki so prispeli v Evropo, v letu 2019 v primerjavi z letom prej upadlo, je pa naraslo število tistih, ki so potovali preko Vzhodnega Sredozemlja in Balkana, kar je vplivalo tudi na razmere v Sloveniji.

Najpogosteje so migranti potovali do ciljnih evropskih držav preko Turčije, Grčije, Severne Makedonije, Srbije, BiH, Hrvaške in Slovenije, med njimi pa je bilo največ Afganistancev, Pakistancev, Iračanov, Bangladešcev, Sircev, Alžircev in Maročanov.

PROLIFERACIJA

Na področju proliferacije oziroma širjenja orožja, sredstev in opreme za množično uničevanje je agencija spremljala morebitne kršitve mednarodnih konvencij in pogodb, ki jih je sprejela Slovenija. Pri preverjanju proliferacijsko spornih podjetij in preprečevanju njihovih aktivnosti pa je sodelovala tudi s partnerskimi službami. Pridobivala in preverjala je podatke o poslovnih aktivnostih specializiranih tujih podjetij iz regije in njihovih predstavnikov, ki so se ukvarjali s trgovanjem s konvencionalnim vojaškim orožjem in z opremo.

KRIZNA ŽARIŠČA

Agencija je spremljala politične, varnostne in gospodarske razmere v državah Bližnjega in Srednjega vzhoda ter severne Afrike, ki se soočajo s stalnimi političnimi in varnostnimi krizami kot posledicami oboroženih konfliktov, rivalstva za regionalno prevlado, medsektorskih napetosti in aktivnosti terorističnih skupin. Kratkoročno tam ni pričakovati bistvene stabilizacije razmer. Varnostne grožnje in tveganja na teh območjih imajo lahko negativne vplive in posledice tudi za varnost Republike Slovenije, zlasti zaradi množičnih migracijskih tokov in povečanega delovanja terorističnih skupin proti ciljem in interesom celotne EU. Agencija je še naprej pridobivala tudi podatke, pomembne za varnost slovenskih državljanov, napotenih v vojaške in civilne misije na teh območjih.

PROTI OBVEŠČEVALNO PODROČJE

Agencija je s protiobveščevalno dejavnostjo tudi v letu 2019 ugotavljala kontinuirano delovanje nekaterih tujih obveščevalnih služb proti Republiki Sloveniji in njenim interesom. Na podlagi pridobljenih podatkov je pripravljala, predlagala in izvajala ukrepe za preprečevanje njihovega delovanja proti interesom Republike Slovenije.

Poleg odkrivanja in preprečevanja tujega obveščevalnega delovanja je agencija v letu 2019 delovala tudi preventivno in z varnostnim ozaveščanjem dvigovala raven zavedanja in odpornosti pred tujim obveščevalnim delovanjem v najbolj ranljivih delih državne uprave.

KIBERNETSKE GROŽNJE

Agencija je v skladu s svojimi zakonskimi pristojnostmi pridobivala predvsem podatke protiobveščevalne in protiteroristične narave. Pri kibernetških napadih je bila agencija

posebej pozorna na možnost posredne ali neposredne vpletenosti tuje države, kakor tudi na morebitno ogrožanje segmentov slovenske kritične infrastrukture.

HIBRIDNE GROŽNJE

Agencija je v letu 2019 pridobivala, analizirala in posredovala podatke o morebitnem tujem hibridnem delovanju proti Republiki Sloveniji. Pri ugotavljanju takšnega delovanja je sledila opredelitvam in smernicam Nata in EU glede zaznavanja in odzivanja na hibridne grožnje. Predvsem pa je zasledovala cilj zgodnjega odkrivanja, prepoznavanja in preprečevanja hibridnega delovanja tujih akterjev.

GOSPODARSKO PODROČJE

Agencija je v minulem letu na gospodarskem področju spremljala stopnjevanje napetosti v mednarodnih trgovinskih odnosih ter poročala o tveganjih, ki utegnejo pomembno vplivati na prihodnji gospodarski položaj Slovenije. Globalizacija s seboj prinaša vse večjo gospodarsko povezanost, pospešeno digitalizacijo, internacionalizacijo trga dela in proizvodnih procesov ter liberalizacijo postopkov ustanavljanja podjetij in njihove investicijske politike, vse to pa lahko pomembno vpliva na nacionalne gospodarske interese.

V ospredju pozornosti agencije je bilo tako pridobivanje podatkov, pomembnih za zagotavljanje gospodarske varnosti kot ene najpomembnejših nacionalnih prioritet, v okviru katere je za Slovenijo poleg razmer v evropskem gospodarskem prostoru in na nekaterih drugih tujih gospodarskih okoljih pomemben tudi priliv tujega investicijskega kapitala v obliki neposrednih naložb.

NAČIN DELA AGENCIJE

Metode dela

Pri zbiranju podatkov iz 2. člena zakona o ZSOVA je agencija v letu 2019 uporabila z zakonom določene oblike pridobivanja podatkov.

Sodelovanje z drugimi državnimi organi

Agencija je bila vključena v delo Sekretariata Sveta za nacionalno varnost (Snav), v katerem je bil po Odloku o Svetu za nacionalno varnost direktor agencije imenovan za namestnika vodje Sekretariata Snav (SSnav).

Predstavniki agencije pa so v skladu s sklepi Vlade RS sodelovali v številnih drugih medresorskih delovnih skupinah in komisijah. Agencija je med drugim vodila vladno Medresorsko delovno skupino za protiterorizem, direktor agencije pa je bil lani imenovan za nacionalnega koordinatorja za preprečevanje terorizma in nasilnega ekstremizma. Agencija je s svojim predstavnikom aktivno sodelovala v Operativni skupini SSnav, ki temu organu zagotavlja analitično in strokovno podporo SSnavu oz. pripravlja celovito oceno nacionalne varnosti po področjih, s svojim predstavnikom je bila aktivna v delovni skupini SSnav za prenovu Resolucije o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije, sodelovala je v medresorski delovni skupini za pripravo in izvajanje ter koordinacijo aktivnosti s področja migracij ter v medresorski delovni skupini za pripravo nacionalne strategije o kibernetiki varnosti in vodila delovno skupino za odpravo pomanjkljivosti na področju preprečevanja radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem. Svoje predstavnike je imenovala tudi v delovno skupino za izvedbo projekta povezljivosti informacijskih sistemov Evropske unije na področju meja in vizumov ter na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij (interoperabilnost). V okviru priprav na predsedovanje Slovenije Svetu EU v letu 2021 so bili predstavniki agencije imenovani v širšo delovno skupino za pripravo in izvedbo predsedovanja, v podskupine za proračun, kadre, program predsedovanja in komunikacije z javnostjo ter sekretariat za logistično organizacijo.

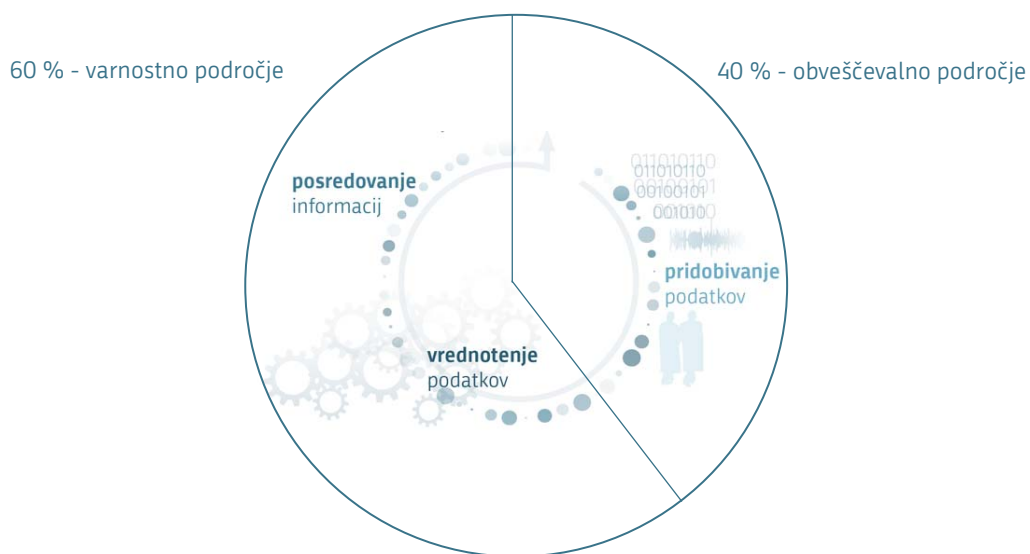
Mednarodno sodelovanje

Na področju mednarodnega sodelovanja je agencija nadaljevala z dobro ustaljeno prakso sodelovanja s partnerskimi obveščevalno-varnostnimi službami na bilateralni in multilateralni ravni. Mednarodno sodelovanje je za agencijo izjemnega pomena, saj se v današnjem času soočamo s številnimi varnostnimi in obveščevalnimi izzivi, kjer je mednarodno sodelovanje in delitev informacij, izkušenj in dobrih praks med partnerskimi službami in forumi edinstveno orodje za zagotavljanje varnosti države, njenih državljanov, ustavne ureditve kot tudi kolektivne varnosti v svetu.

OBVEŠČANJE NASLOVNIKOV, PRODUKTI AGENCIJE

Zunanje informiranje in obveščanje je agencija izvajala v skladu z nalogami iz ZSOVA in na podlagi določb Zakona o tajnih podatkih (ZTP). Zbrane ugotovitve je redno pošiljala z zakonom določenim naslovnikom v obliki različnih analitičnih izdelkov o ključnih programskih vsebinah in varnostno pomembnih dogodkih ter subjektih.

DELEŽ INFORMACIJ NA VARNOSTNEM IN OBVEŠČEVALNEM PODROČJU V LETU 2019

Lani je naslovnikom poslala 597 informacij, od katerih se je večji delež informacij nanašal na varnostne vsebine, povezane zlasti z mednarodnim terorizmom, ilegalnimi migracijami in mednarodnim organiziranim kriminalom, ostalo pa na vsebine z obveščevalnega področja.

STRUKTURA ZAPOSLENIH

V agenciji je bilo na dan 31.12.2019 zaposlenih 59% moških in 41% žensk. Skupno število zaposlenih je v primerjavi s stanjem na dan 31.12.2018 ostalo nespremenjeno. Povprečna starost zaposlenih na dan 31.12.2019 je znašala 46,6 leta.

GIBANJE ŠTEVILA ZAPOSLENIH V SOVI
od 2008 do 2019

stanje na dan: 31. 12. 2019

V agenciji je ob koncu leta prevladoval delež zaposlenih s sedmo stopnjo izobrazbe, in sicer 43,1 odstotka, sledili so jim zaposleni s šesto (33,7 odstotka) in peto stopnjo izobrazbe (14,6 odstotka) ter z osmo stopnjo ali več (7,7 odstotka).

STRUKTURA PO SPOLU

ca. 40% žensk in 60% moških

povprečna starost:

46,6 let

povprečna delovna doba:

23,6 let

IZOBRAZBENA STRUKTURA

stopnja izobrazbe	odstotek
manj kot V.	0,8%
V.	14,6%
VI.	33,7%
VII.	43,1%
VIII. ali več	7,7%

stanje na dan: 31. 12. 2019

PRORAČUN AGENCIJE

LETO	VELJAVNI PRORAČUN
2008	16.136.982,45
2009	15.680.265,90
2010	15.308.927,53
2011	15.438.427,51
2012	13.943.270,49
2013	13.130.635,93
2014	12.550.897,21
2015	12.383.669,00
2016	12.978.027,78
2017	14.954.906,35
2018	14.011.038,00
2019	15.595.587,00
2020	19.806.294,00

VIŠINA PRORAČUNSKIH SREDSTEV AGENCIJE OD 2008 DO 2020

NADZOR NAD DELOM SOVE

Zakonitost dela agencije je bila lani predmet tako zunanjih kot notranjih oblik nadzora. Zunanje institucije oz. organi, in sicer Komisija Državnega zbora Republike Slovenije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb (v nadaljnjem besedilu: KNOVS), Vrhovno sodišče Republike Slovenije in Vlada Republike Slovenije so bili nosilci parlamentarnega, sodnega in upravnega nadzora, agencija pa nosilka notranjega strokovnega in notranjega revidiranja.

Agencija je KNOVS v skladu z ZPNOVS vsake štiri mesece pošiljala obdobjna poročila o izvrševanju svoje splošne dejavnosti in uporabi nadzorovanih ukrepov. V okviru izvrševanja nadzora dejavnosti agencije je KNOVS obravnaval Poročilo o delu in finančnem poslovanju Sove v letu 2018, Program dela agencije za leto 2019 ter opravil tudi nekaj nadzorov na sedežu agencije. Agencija se je udeležila vseh sej KNOVS, na katera je bili vabljeni, ter odgovorila na vsa zaprosila komisije. V začetku leta 2019 je bilo na pobudo agencije izvedeno varnostno osveščanje članov in zaposlenih v KNOVS pri ravnanju s tajnimi podatki in informacijami.

Agencija je lani omogočala uresničevanje z ustavo ter zakoni določenih pravic posameznikov in pravnih oseb glede pridobivanja informacij javnega značaja, povezanih z agencijo oziroma njenimi pristojnostmi, nadaljevala pa je tudi redne in ustaljene oblike komuniciranja z mediji.

Tako je agencija tudi lani redno in v rokih odgovarjala na prejeta novinarska vprašanja, s svojim stališčem pa je javnost seznanjala tudi z objavo pojasnil na svoji spletni strani.

Maja lani je agencija v tiskanih medijih in na svoji spletni strani objavila prosta delovna mesta ter z objavo seznanila tudi uredništva različnih medijev.